

KRÚDY GYULA

BUDAPEST VŐLEGÉNYE

„Mostanában gyakran forgatom báró Podmaniczky Frigyes *Emlékiratait*... – írja Krúdy Gyula 1926-ban *A polgár* című lapban. – Ah, milyen szerelmes volt városába ez a császárszakállas férfiú, akire még sokan emlékezünk, amint a régi Kerepesi úton áttipegett a Pannónia felé, miközben tiszteletére megállították a lóvasutat, és az ifjú Glück Frigyes úr, fogadós-atyja megbízásából, fehér szalvétával várta a bárót a szálloda előtt!” Azt a bárót, akinek különös mintájú ruháit százlépésnyire felismerték a pestiek. Hasonló ruhákat legfeljebb Indiában viselt egy egzotikus gyarmat-alapító. Arcát mint népszerű íróét, cégtáblájára festette egy irodalom pártoló borbély a Szervita téren. Hosszú élete során a magyar történelem egyik fontos szemtanúja, ahogy a kortársai nevez-

ték, „gibice” volt. Részt vett a pozsonyi országgyűlésen, Kossuth kortese lett, huszárkapitányként és osztályparancsnokként harcolt a császáriak ellen, a világosi fegyverletétel után közlegényként lefokozva hordta közfeltűnést keltő szekerén a trágját. A későbbiekben megalapította a Szabadelvű Pártot, megépítette a Sugár útból az Andrássy utat, életre hívta és vezette az Operaházat, a Nemzeti Színháznak is ő volt intendánsa, négyezer holdas aszódi birtokából öregkorára már egyetlen holdat sem mondhat tulajdonának, mint ahogyan a számtalan Eliz bárónők és polgárlányok sem neki nyújtották kezüket, s magányos utolsó éveiben készülő emlékirata margójára már a napi gondok számjegyeit, a mosónő, a háziúr, a szabó számláját rovogatta.

Krúdy Gyula regényt tervezett írni e különös sorsú „kockás báróról”. Az utókorra gazdag anyagot hagyott. Az 1926 és 1934 között különböző lapokban megjelent, kötetnyire való regényrészletekből, elbeszélésekből és egyéb Krúdy-írásokból – ezt gyűjti magába a *Budapest völegénye* – Podmaniczky élete így is körvonalazódik, és maga a kor imponálóan gazdag kerek egészé áll össze.

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ